

PRESENTACIÓ DEL SALM 104

■ Primera lectura

♦ És un Salm de lloança i d'acció de gràcies alhora. Tot ell es pot considerar com **una invitació a descobrir incessantment la bellesa que Déu ha infós en la Naturalesa**.

Des del punt de vista poètic sembla un dels més aconseguits del Salteri. (Probablement que tant el salm com el primer Capítol del Gènesi pòuaren en les mateixes fonts de tradició, encara que no hi hagi interdependència. També té una afinitat manifesta amb l'himne egipci a Aton, déu del Sol del segle 14è abans de Jesucrist).

♦ És un himne a la Creació, en el qual les criatures no són invitades a sumar-se al cor de la lloança al Creador, ben al revés de com ho fan els salms 103 y 148, o el Cant de les criatures de Francesc d'Assís. En el nostre salm és **l'home qui lloa el Senyor al descriure, embadalit, les meravelles que contempla en la Natura**.

* DÉU

♦ El text del Gènesi ofereix una visió de la Creació, més aviat hieràtica i formal: Déu amb la seva paraula crea la llum, les aigües, la vegetació etc...; en canvi, en el salm 104, Déu sembla entrar en els ritmes vitals de cada dia: rega (13), fa germinar (14), assaona els arbres (16), dóna l'aliment diari (28), estén la fosca (20), fa sortir el sol (22), retira l'alè i l'envia (29,30)... Tot està formulat en termes més entranyables, cordials, dinàmics i contemplatius.

♦ La presència ubíqua de Déu és latent però real, sentida i percebuda en la sublim bellesa de la Natura. **Si Déu s'allunya del món, l'esplendor de totes les coses creades decau i s'ofusca**.

* L'HOME.

♦ No és el tema principal dels salms, com ho és en el salm 8. Només se'l menciona en els versets 14,15 i 23. En aquest salm l'home queda englobat dins la Naturalesa i és presentat com una peça harmònica en el seu conjunt.

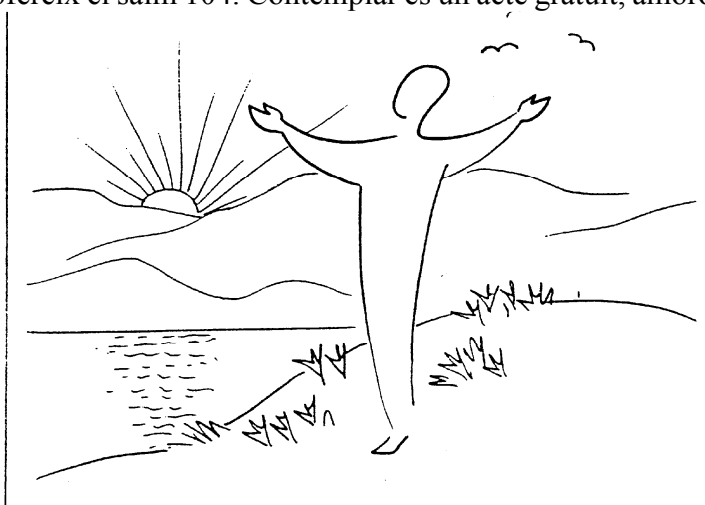
♦ Queda evident **la condició de treballador de l'home** (23). Mentre tots els animals troben o reclamen espontàniament el seu aliment, l'home extreu de la terra el pa, el vi i l'oli (14,15), tres productes elaborats, ja que el **pa** no es troba als solcs, ni el **vi** brolla de cap deu, ni **l'oli** raja de cap arbre. No es fa cap referència al treball desplaent. L'home sotmet la Natura intel·ligentment.

■ Invitació a la contemplació

♦ És notable aquesta característica que ofereix el salm 104. Contemplar és un acte gratuït, amorós, plaent, "inútil", és repòs sense peresa, és assossec sense indolència. Aquest salm podria entendre's com **un acompanyament de l'home al costat de Déu** quan, finalitzada la Creació, "passa revista" de les seves obres i troba que estan molt bé. En el verset 31, àdhuc formula un desig: **Que s'alegri el Senyor de la seva obra !**

♦ ¿ Li serà agradable a Déu, l'obra procedent de les mans de l'home ? Per començar , el salmista aspira a que aquest poema li sigui agradable (34) i també tota la seva obra: **l'activitat de la seva vida**.

♦ Els versets 31 i 32 a 35 són una apoteosi, fruit de l'entusiasme interior que ha generat la contemplació d'un Déu projectat en el detall de la Naturalesa.

SALM 104

La Creació és transparent si el teu ull és net
 “ Déu ha deixat en aquest món una ditada de joia “ (J.Mª Ballarín).

¹ **Beneeix el Senyor, ànima meva !** Sv.13:15
Senyor, Déu meu, que n'ets de gran. Rm.1:20
Vas vestit d'esplendor i majestat,
² **t'embolcalla la llum com un mantell.** 1Tim.6:16

Has estès el **cel** com una tenda, Jb.40:11 / 9:8
³ i dalt les **aigües** hi has fet el teu palau.
 Prens els **núvols** per carrossa Is.19:1
 i avances sobre les ales dels **vents**; Is.14:14
⁴ dels vents en fas els teus missatgers He. 1:7
 i del **foc** i les flames els teus servidors.

⁵ Assentares la **terra** sobre uns fonaments,
 incommovible per segles i segles.
⁶ La vas cobrir amb el mantell dels **oceans**,
 les **aigües** sepultaven les **muntanyes**.
⁷ Les vas amenaçar i fugiren a l'instant, Is.17:13
 esverades en sentir el **tro** de la teva veu,
⁸ pujant les **muntanyes**, baixant per les **valls**,
 fins al lloc que els havies assignat; Jb.38:8-11
⁹ els fixares un límit que no traspassaran, Is.50:20
 mai més no cobriran la terra.

¹⁰ De les **fonts** en fas brollar **torrents**, Je.5:22
 que s'escolen entre les **muntanyes**;
¹¹ s'hi abeuren els **animals feréstecs**, Jb.39:5-8
 els **ases salvatges** hi apaguen la set;
¹² a les seves ribes hi nien els **ocells**, Mt.13:32
 refilen entre les **branques**.

¹³ Des del teu palau regues les **muntanyes**,
 sacies la terra amb **pluges** del cel; Ac.14:17
¹⁴ fas néixer **l'herba** per al bestiar Jb.38:27
 i les **plantes** per al servei de **l'home**.

I ell treu el **pa** de la terra, Sir.38:25-26
¹⁵ i el **vi** que li alegra el cor,
l'oli amb què s'ungeix el front
 i el pa que li renova les forces.

¹⁶ El Senyor assaona els **arbres** més alts,
 els **cedres** del Líban que Ell plantà.

¹⁷ Allà les **aus** hi fan el seus nius;
 i al cim de tot la **cigonya**

¹⁸ Els **cabirols** van per l'alta muntanya,
 als roquissars es refugien les **fagines**

HIMNE AL DÉU CREADOR

▶ DIA PRIMER: Llum (tenebra)

▶ SEGON DIA: EL FIRMAMENT

- les aigües
 - els núvols
 - els vents

- la tempesta
 - el foc

▶ TERCER DIA: LA TERRA, L'AIGUA

- els oceans

- el tro
 - les muntanyes
 - les valls

- les fonts
 - els animals salvatges

- els ocells

- les pluges del cel
 - els prats i l'herbatge

- el pa
 - el vi
 - l'oli

- els arbres
 - els cedres

- les aus i la cigonya

- els cabirols i les fagines

Ressonàncies bíbliques en el Salm 104

1

Sv.13:5 La grandesa i bellesa de les criatures porta a contemplar, per comparació, el seu Creador.

Rm.1:20 D'ençà que el món va ser creat, el poder etern de Déu i la seva divinitat, que són invisibles, s'han fet visibles a la intel·ligència a través de les coses creades.

2

1 Tm.6:16 Déu és l'únic que posseeix la immortalitat, i habita en una llum inaccessible Aquell que cap home ha vist mai ni és capaç de veure. A Ell honor i poder per sempre.

Jb. 9:8 Ell tot sol desplega el cel i camina per les ones del mar.

3

Is.19:1 El Senyor entra a Egipte cavalcant un núvol lleuger. Els ídols d'Egipte tremolen davant d'ell.

Is.14:14 Cavalcaré sobre els núvols i seré com un Déu altíssim....(*deia l'impíu*). De fet ha baixat al país dels morts.

4

Jb.40:1 Llança els llamps del seu furor i humilia els superbs amb la seva mirada

He.1:7 Ell fa dels esperits els seus àngels i de les flames de foc els seus missatgers

6-7-8

Is.17:13 Un avalot de nacions semblant a un aiguat impetuós. És un bramul de nacions semblant al bramul de les aigües abismals... Però el Senyor amenaça els pobles enemics, i fugen de lluny estant, com la palla, a les muntanyes, com la llavor de card que la tempesta s'emporta.

Jb.38:8-11 I quan la mar brotava del si matern, ¿qui la clogué amb dos batents? Jo la vaig vestir de núvols, la vaig embolcallar amb la fosca nuvolada. Jo li he marcat els límits amb dos batents i un travessar, dient-li: *Fins aquí, ni un pas més!*

9

Is.50:2 Jo asseco el mar tan sols amb una amenaça i canvio els rius en desert...Jo vesteixo el cel de negre, li poso un vestit de dol.

Jr.5:22 Jo he posat la sorra per frontera del mar, i el mar no la traspassa.. Les onades s'agiten però no poden res, bramulen però no passen enllà....En canvi aquest poble...

11

Jb.39:5-8 Qui deixa lliure l'ase salvatge? Qui el desferma i el fa marxar? Li he dat l'estepa per casa, campa en un terreny salitrós. Se'n riu del brogit de la ciutat, no sent els renecs del traginer. Pastura per les muntanyes, i busca tot el que és verd.

12

Mt.13:32 La mostassa és la més petita de totes les llavors, però quan ha crescut es fa més gran que les hortalisses i arriba a ser un arbre i fins i tot venen els ocells del cel a fer niu a les seves branques.

13

Ac.14:16-17 Déu en les generacions passades, va permetre que totes les nacions seguissin els seus propis camins. Tot i això, mai no deixà de donar testimoni de si mateix amb els seus favors, concedint-vos pluges del cel i fertilitat, i omplint d'aliment i d'alegria els vostres cors.

14

Jb.38:25-28 Qui obra un pas als ruixats, per fer ploure en el desert, en llocs on no hi viu ningú, per amarar terres desolades i fer-hi germinar l'herbei? Qui és el pare de la pluja? Qui engendra la rosada?

14-23

Sir.38:25-26 ¿Com podrà arribar a savi el qui ha d'agafar l'arada, el qui només pot gloriar-se de fer anar l'agullada, de menar els bous, d'acompanyar-los quan treballen, i no parla de res més que de vedells? S'ha de preocupar d'obrir solcs i passa la nit donant menjar als vedells? (*després també valora el treball manual.*)

21

Jb.38:39-41 Portes tu la presa a la lleona ? Satisfàs tu la fam dels lleons quan s'ajupen als seus amagatalls o es posen a l'aguait entre els matolls ? Qui prepara un mos al corb quan criden a Déu les seves cries, vagant d'ací d'allà sense menjar ?

Am.3:8 Quan un lleó rugeix, qui no s'esglaia ? Quan parla el Senyor, Déu sobirà, qui no transmetrà el seu missatge?

22

Jb.37:8 L'animal entra al cau i s'aclofa en el seu jaç

25

Sir.43:25 En el mar hi ha coses estranyes i increïbles, animals de tota mena i monstres marins. Però, gràcies al Senyor, el seu missatge arriba feliçment i per la seva paraula tot subsisteix en un conjunt harmoniós.

27

Jb.12:10 Ell té a la mà tots els vivents i l'alè de tots els homes.

30

Lc.2:2ss De sobte com si es girés una ventada impetuosa, se sentí del cel una remor que omplí tota la casa on es trobaven asseguts...Tots es van quedar plens de l'Esperit Sant...

31

Sir.42:25 Cada cosa contribueix al bé de l'altra. Qui es cansaria de contemplar la glòria del Senyor ?

32

Jb.9:5 Quan s'indigna capgira les muntanyes...Fa tremolar la terra i els seus pilars trontollen.

Jb.26:11 Els suports del cel tremolen, s'espanten quan ell els amenaça.

33-34

Sir.39:14 Escolteu-me fills piadosos, i creixeu com un roser plantat vora un corrent d'aigua, exhaleu un bon perfum, traieu florida com un lliri, entoneu un càntic i salmegeu tots junts, lloeu el Senyor per tot el que ha fet....

35

Is.11:9 Aquell dia ningú no serà dolent ni farà mal en tota la muntanya santa, perquè el país serà ple del coneixement del Senyor, com l'aigua cobreix la conca del mar.

*** Altres ressonàncies en l'Antic Testament:**

Dn. 3:52 - 90

Sir. 42:15 a 43:33

Sv. 13:1 - 9

Apèndix (4) al Salm 104
CÀNTIC DE LES CRIATURES
compost per St. Francesc d'Assis quan estava malalt a Sant Damià.

Altíssim, omnipotent, bon Senyor,
vostres són les lloances, la glòria,
l'honor i tota benedicció.
Només a Vós, Altíssim, us escauen,
i cap home és digne d'anomenar-vos.

Lloat sigueu, Senyor meu,
amb totes les vostres criatures,
especialment missenyor el germà sol,
amb el qual ens il·lumineu i feu el dia.
És bell i radiant, amb tanta d'esplendor,
que de Vós, Altíssim, ens és un signe clar.

Lloat sigueu, Senyor nostre,
per la germana lluna i les estrelles,
que al cel formàreu clares, precioses i belles.

Lloat sigueu, Senyor meu,
pel germà vent,
i per l'aire i els núvols i la serenor i per tot temps,
pel qual doneu a les vostres criatures sosteniment.

Lloat sigueu, Senyor meu,
per la germana aigua,
que és molt útil i humil, preciosa i casta.

Lloat sigueu, Senyor meu,
pel germà foc;
amb ell il·lumineu la nit,
i és alegre i bell, robust i fort.

Lloat sigueu, Senyor meu,
per la nostra germana, la mare terra,
la qual ens nodreix i ens governa
i lleva tants de fruits amb flors acolorides i amb herba.

Lloat sigueu, Senyor meu,
per aquells que perdonen pel vostre amor,
i suporten malaltia i tribulació.
Benaurats els qui la suportaran en pau
perquè Vós, Altíssim, els coronareu.

Lloat sigueu, Senyor meu,
per la mort corporal, germana nostra,
de la qual cap home vivent no pot escapar-se:
ai dels qui morin en pecat mortal;
i benaurats els qui es trobaran en la vostra
santíssima voluntat,
que la mort segona no els farà mal.

Lloeu i beneïu el meu Senyor,
sigui per tot regraciat,
i serviu-lo amb gran humilitat.